

Digitalni vodič: Aplikacije za turiste sa invaliditetom

Ana Marija Foskolou

Predsednik AROGI-Udruženje osoba sa vizuelnim problemima na Kikladima

Evropa je poslednjih godina napravila ogromne korake, a mnogi gradovi sistematski ulažu u "pristupačnost bez barijera".

U ovoj prezentaciji ćemo pogledati neke predloge za kulturne prostore gde je posvećena odgovarajuća pažnja pristupu osobama sa svim vrstama invaliditeta. Kao i koje aplikacije su neophodne za poboljšanje iskustva putovanja.

Pošto je ova prezentacija o pametnom turizmu, hajde da se zaustavimo ispitivanjem sledećeg scenarija putovanja.

U čast grada koji nas ugošćuje na ovoj konferenciji, destinacija koju ćemo istražiti je Valensija jer se smatra jednim od najpristupačnijih gradova u Evropi, nakon što je čak dobila 2. nagradu "Access Citi 2026" od Evropske komisije za posvećenost poboljšanju kvaliteta života osoba sa invaliditetom.

Dakle, ako uzmemo u obzir da osoba sa invaliditetom želi da poseti ovaj prelepi grad ... Kako bi organizovao svoje putovanje? Koje aplikacije bi koristio? Da vidimo u praksi primer za trodnevni izlet i dve predložene opcije ili kao posetilac koji voli prirodu ili ako želi da ga kombinuje sa posetama gradskim muzejima....

Valensija je jedan od najpristupačnijih gradova u Evropi (za to je nagrađen!), jer je ravna, ima odličnu saobraćajnu mrežu i njene plaže su uzorne.

Evo korak-po-korak Smart Design Guide za osobu sa invaliditetom

Korak 1: Baza (smeštaj i let)

- Let: Rezervišite preko Skyscanner-a ili direktno u aviokompaniji.
- Smart Move: Najmanje 48 sati unapred, izjavljujemo potrebu za PRM Assistance (pomoć za osobe sa smanjenom pokretljivošću). Aerodrom Valensija (VLC) ima odlično pomoćno osoblje.
- Smeštaj: Koristite Airbnb sa filterom "Stepless Access".
- Smart Move: Šaljemo poruku vlasniku tražeći fotografiju kupatila i lifta (ako ih ima).

Korak 2: Digitalna priprema (aplikacije)

Pre polaska instaliramo:

- **Google mape:** Aktiviramo "Pristupačna mesta".
- **EMT Valensija aplikacija:** Aplikacija za gradske autobuse. Svi autobusi u Valensiji imaju niske podove i rampe.
- **Wheelmap:** Da biste u realnom vremenu videli koji kafići i restorani u oblasti Ruzafa ili u centru su u potpunosti dostupni.

Korak 3: Kretanje po gradu

- **Metrovalencia:** Metro je dostupan na 90% stanica.
- **Savet:** Proverite aplikaciju metroa za bilo kakve "kvarove lifta" pre nego što počnemo.
- **Taksi:** Mi preuzimamo FreeNov. Postoji posebna opcija za Eurotaksi (vozila sa rampama).

Korak 4: Atraksije bez barijera

- **Grad umetnosti i nauke (Ciudad de las Artes i las Ciencias):** To je 100% pristupačan, sa liftom i posebnim putevima čak i do Oceanografic (akvarijum).
- **Turia Park:** Stara reka koja je postala park prolazi kroz grad. Potpuno je ravan i idealan za duge vožnje u invalidskim kolicima.
- **Plaža Malvarrosa:** Ima "Point of Accessible Beach" sa drvenim šetalištima, posebnim svlačionicama i amfibijskim invalidskim kolicima za kupanje u moru uz pomoć spasilaca (letnji meseci).

Korak 5: Hitne slučajeve i objekti

- **Flush aplikacija:** Veoma korisno da pronađete najbliži javni toalet za osobe sa invaliditetom dok ste u istorijskom centru.
- **Google Translate:** Da bi se fraza prevedena: "¿Es este lugar accesible para sillas de ruedas?" (Da li je ovaj prostor dostupan za invalidska kolica?).

Rezime procesa

Stadion	Pretraga	Energija	Cilj
Pre putovanja	Skiscanner + PRM Zahtev	PRM Zahtev	Bezbedan dolazak
Smeštaj	Airbnb	Filteri pristupačnosti	Autonomija u sobi
Dolazak u grad	EMT Valensija	BesplatnoNov	Putovanje bez stresa
Šetnje-posete- trpezarija	Mapa točkova	Gugl mape	Pristup trpezariji

Bonus Savet: Valensija ima veoma lepo vreme. Ako koristite električna invalidska kolica, grad je pun tačaka za punjenje, a tlo ne smeta baterijama jer nema uzbrdica!

Pristupačan trodnevni program za Valensiju

Evo potpuno dostupnog 3-dnevnog programa za Valensiju. Plan je osmišljen tako da se pokreti vrše na ravnom terenu, koristeći pristupačna sredstva i na mjestima koja imaju potrebnu infrastrukturu (rampe, liftovi, toaleti za osobe sa invaliditetom).

Dan 1: Budućnost i more

Fokusrirajte se na savremenu arhitekturu i opuštanje na moru.

Jutro: Grad umetnosti i nauke (Ciudad de las Artes i las Ciencias).

- Poseta Oceanografic (najveći akvarijum u Evropi). Savršeno je pristupačan liftovima na svim nivoima.

- Prošetajte napolju za fotografije na Hemisferic i Museu de les Ciencies. Tlo je napravljeno od mermera i potpuno ravno.

Ručak: Ručak u Marina de Valensija.

- Veoma blizu Grada nauke. Restorani su prostrani i moderni, sa punim pristupom. Probajte autentičnu Paella Valensija.

Popodne: Plaža Malvarrosa.

- Prošetajte šetalištem (Paseo Maritimo). Ogroman je, ravan i pun života.

Smart Savet: Ako je leto, glava u "Medicinska stanica" na plaži da koriste amfibijske invalidska kolica besplatno.

Dan 2: Srce grada i zelenila

Istražite istorijski centar i najveći urbani park.

Jutro: Centralno tržište (Mercado Central) i Lonja de la Seda.

Tržište ima rampe i liftove. To je praznik boja i ukusa.

Nasuprot je Lonja (UNESCO lokalitet). Iako je stara zgrada, većina je dostupna.

Vreme ručka: Plaza de la Reina i katedrala.

Trg je nedavno renoviran i sada je "zajednički prostor", potpuno ravan i prilagođen invalidskim kolicima. Katedrala ima poseban ulaz za osobe sa invaliditetom.

Popodne: Turia Park (Jardin del Turia).

Stara reka koja prolazi kroz grad. Postoji nekoliko ulaznih rampi (npr. u blizini mosta Puente de las Flores).

To je raj za invalidska kolica: 9 kilometara ravne staze kroz zelenilo, daleko od automobila.

Dan 3: Divlje životinje i tradicija

Dan posvećen Bioparcu i Albuferi.

- **Jutro:** Bioparc Valensija.
- Smatra se jednim od najboljih zooloških parkova na svetu i dizajniran je od početka sa pristupačnošću na umu. Rute su glatke, bez strmih nagiba.
- **Ručak:** Transfer do Albufera (laguna).
- Korišćenje Eurotaksi (FreeNov aplikacija) da dođete do sela El Palmar (oko 15-20 minuta od grada).
- Ručak sa pogledom na jezero.
- **Popodne:** Vožnja čamcem na jezeru.
- **Pametna potez:** Pitajte za "Barca adaptada". Postoje specifični vlasnici koji imaju čamce sa rampom da se invalidska kolica gore bez korisnika da se kreće. Iskustvo zalaska sunca je jedinstveno.

Korisne informacije za putovanje:

- **Transport:** Metrovalencia ima odličnu digitalnu mapu koja u realnom vremenu pokazuje da li je lift u kvaru. Uvek ga proverite pre nego što krenete na stanicu.
- **Javni toaleti:** U istorijskom centru (Ciutat Vella), javni toaleti su automatski i dostupni, ali Flush aplikacija će vam pokazati toalete unutar muzeja ili robnih kuća (kao što su El Corte Ingles) koji su veoma čisti.
- **Besplatan ulaz:** Mnogi muzeji u Valensiji nude besplatan ulaz ili značajan popust za osobe sa invaliditetom i osobu u pratnji. Uvek nosite svoju invalidsku karticu (Evropska invalidska kartica).

Program usmeren na gradske muzeje.

Nakon toga sledi specijalizovani trodnevni program sa fokusom na vrhunske muzeje u Valensiji, koji su u potpunosti dostupni i nude odlične sadržaje za osobe sa invaliditetom.

Dan 1: Umetnost i luksuz u centru

Istraživanje moderne umetnosti i impresivne arhitekture.

- **Jutro:** IVAM (Institut za modernu umetnost u Valensiji).
- To je jedan od najvažnijih muzeja moderne umetnosti u Španiji.
- **Pristupačnost:** Ima liftove na svim spratovima, pozajmljivanje invalidskih kolica na ulazu i pristupačne toalete.
- **Smart Savet:** Ulaz je besplatan za osobe sa invaliditetom i njihovog pratioca.
- **Ručak:** Ručak na Plaza de la Reina.
- Mnogi restorani ovde imaju ravan pristup i prostrane terase.
- **Popodne:** Nacionalni muzej keramike (Palacio del Marques de Dos Aguas).
- Čak i ako ne uđete unutra, fasada je umetničko delo. Unutra, muzej je dostupan preko lifta.
- **Smart Savet:** Brajevi tekstovi dostupni su osobama sa oštećenim vidom i posebnim taktilnim rutama.

Dan 2: Klasična umetnost i rimska istorija

Putovanje kroz vreme, od antike do velikih slikara.

- **Jutro:** Muzej lepih umetnosti (Museo de Bellas Artes de Valencia).
- Druga najvažnija galerija u Španiji posle Prado. Videćete radove Goje, Velazkeza i El Greka.
- **Pristupačnost:** Zgrada je u potpunosti pristupačna, sa širokim hodnicima i modernom infrastrukturom.
- **Vreme ručka:** Prošetajte kroz Turia Gardens.
- Iz muzeja možete sići do parka preko rampe koja se nalazi na Real Bridge. To je ravna, zelena ruta.
- **Popodne:** Arheološki muzej L'Almoina.
- Nalazi se ispod nivoa ulice, ali ima lift koji vas vodi do rimskih iskopavanja.
- **Smart Savet:** Stakleni pod na trgu vam omogućava da vidite ruševine odozgo pre nego što uđete u muzej.

Dan 3: Nauka i tradicija

Povezivanje futurističke Valensije sa svojim poznatim svečanostima.

- **Jutro:** Muzej nauke (Museu de les Ciencies Principe Felipe).
- Nalazi se u okviru "Grada umetnosti i nauke". To je ogroman, interaktivni muzej.

- **Pristupačnost:** Dizajniran je od temelja sa apsolutnim kriterijumima pristupačnosti. Ima audio vodiče, rampe svuda i specijalno dizajnirane eksponate.
- **Ručak:** Ručak u tržnom centru Akua ili El Saler.
- Oba se nalaze direktno nasuprot, su 100% dostupni, i nude dosta opcija za ručavanje sa lakim pristupom toaletima.
- Popodne: Museo Fallero (Muzej Faias).
- Ovde se čuvaju "sačuvane" figure (ninots) sa čuvenog festivala Las Fallas.
- **Pristupačnost:** Muzej je u prizemlju, bez koraka, što navigaciju među impresivnim figurama veoma lako.

Zbirna tabela muzeja i pogodnosti

Muzej	Glavna karakteristika	Prednosti pristupačnosti
OMILJENO	Moderna umetnost	Besplatan ulaz za invalide, invalidska kolica
Bellas Artes	Klasični slikari	Ravne gazišta, liftovi
Cerámica	Luksuz / Keramika	Brajevo pismo, liftovi
L'Almoína	Rimska istorija	Lift za podrum
Sciències	Nauka	Audio petlje, 100% dostupna
Museo Fallero	Isporuka / Fallas	Prizemlje, bez barijera

Smart App Savet: Za sve ove muzeje koristite aplikaciju EMT Valencia. Ako izaberete svoj put, to vam pokazuje tačno koji autobus ima rampu (iako u Valensiji 100% autobusa ima rampu, to je dobro za potvrdu u realnom vremenu).

Želim vam prijatan put!

Evo detaljnih informacija o uslugama i infrastrukturi koje ćemo tamo pronaći:

1. Muzeji i kulturne znamenitosti

- **Grad umetnosti i nauke (Ciudad de las Artes i las Ciencias):** To je najznačajnija atrakcija i potpuno je **dostupna**. To ima:
 - Specijalni liftovi za invalidska kolica.
 - Brojači na maloj visini (75 cm).
 - **Senzorni pristup:** Magnetne petlje (slušne petlje) za osobe sa oštećenim sluhom i posebne signalizacije.
 - Rezervisana parking mesta u podzemnom parkingu (Umbracle).
- **IVAM (Institut za modernu umetnost):** Nudi **besplatan ulaz** posetiocima sa invaliditetom i potpuno je arhitektonski dostupan.
- **L'Oceanografic:** Najveći akvarijum u Evropi ima rampe i liftove na svim nivoima, omogućavajući nesmetano gledanje tenkova.

2. Javni prevoz

Grad je izveštavao da ima **96% urbane dostupnosti**:

- **Autobusi (EMT):** 100% flote ima nizak pod, nagibne rampe i specijalno dizajnirane prostore za invalidska kolica unutra.
- **Metro i tramvaj (Metrovalencia):** Mreža je skoro u potpunosti dostupna liftovima. Stanice imaju vizuelne i zvučne najave.
- **Turistički autobus (Bus Turistic):** Ima posebna sedišta za korisnike invalidskih kolica.

3. Pristupačne plaže

Valencijske plaže (kao što su **Malvarrosa** i **Pinedo**) poznate su po svom programu "Pristupačno kupanje":

- **Infrastruktura:** Posebne drvene staze koje dosežu blizu vode, pristupačni toaleti i tuševi.
- **Pomoć:** Tokom letnjih meseci, Crveni krst obezbeđuje **amfibijska invalidska kolica** i osoblje kako bi pomogao kupaćima da bezbedno uđu u more.
- **Sjenčanje:** Postoje posebno dizajnirana područja sa nijansama isključivo za osobe sa invaliditetom.

4. Parkovi i javni prostori

- **Gardens of Turia (Jardin del Turia):** Ovaj ogroman park koji prolazi kroz grad je ravan, sa širokim šetalištima i rampama na svakom ulazu / izlazu.
- **Parkue de Cabecera:** Ima neklizajuće podove i posebne puteve za laku navigaciju.

5. Ostale usluge

- **Vođene ture:** Grad nudi program "Official Guided Tours" sa rutama specijalno dizajniranim za osobe sa motoričkim, vizuelnim ili slušnim teškoćama.
- **Trotoari:** Valencija je uložila u široke trotoare sa taktilnim trakama na raskrsnicama kako bi vodila osobe sa oštećenim vidom.

Veoma korisna aplikacija koju posetilac može da preuzme je **TUR4all**, koji je besplatan vodič za pristupačan turizam u Španiji i sadrži detaljne informacije o hotelima, restoranima i atrakcijama u Valenciji koje su proverili stručnjaci.

Hajde da sada pređemo na druge zemlje Evrope i otkrijemo kulturne prostore, koji su se pobrinuli da svi posetioци sa invaliditetom imaju pristup tome, za prijatnije iskustvo posete.

FRANCUSKA

1. Luvr, Pariz

Uprkos svojoj veličini i starosti, Luvr je pretvoren u "Muzej za sve":

- Ima **liftove i liftove** na svim tačkama.

- Gostima nudi **besplatna invalidska kolica** i sklopiva sedišta.

Francuska, a posebno Pariz, poslednjih godina uložili su ogromne iznose kako bi kulturu učinili dostupnom svima, posebno nakon što su bili domaćini velikih sportskih događaja koji su nametnuli stroge standarde pristupačnosti.

- Pored Luvra koji smo već pomenuli, evo nekih od najvažnijih i najpristupačnijih muzeja u Francuskoj:
 - **1. Musée d'Orsay - Pariz**
 - Muzej smešten u staroj železničkoj stanici je jedan od najprijatnijih za osobe sa invaliditetom.
 - Pristup: Postoji poseban ulaz (ulaz C) za osobe sa smanjenom pokretljivošću, što vam omogućava da izbegnete redove. Svi spratovi su povezani velikim liftovima.
 - Usluge: Kredit za invalidska kolica i sklopiva sedišta (besplatno, uz depozit lične karte).
 - Senzorni pristup: Sadrži namenske audio vodiče i vođene ture na francuskom znakovnom jeziku (LSF).
 - **Ulaz:** Besplatno za nosioca invalidske kartice i jednog pratioca.
 - **2. Centar Pompidou - Pariz**
 - Jedan od najpristupačnijih objekata zbog svog industrijskog dizajna.
 - **Mobilnost:** Svi prostori (galerija, biblioteka, bioskop) su dostupni. Poznate pokretne stepenice na otvorenom podržavaju prioritetni zatvoreni liftovi.
 - Specijalizovane ture: Nudi program
 - **"Ecouter Voir"**, specijalno dizajniran za osobe sa oštećenjem vida ili sluha, koristeći taktilne medije.
 - **Autizam:** Muzej obezbeđuje "Tihi trenuci" i mape sa niskim nivoom buke za ljude iz spektra autizma.
 - **3. Kuai Branli Museum - Žak Širak (Pariz)**
 - Fokusira se na umetnost i kulturu Afrike, Azije i Okeanije.
 - **Dizajn:** Muzej je izgrađen od temelja (2006) sa univerzalnom pristupačnošću na umu. Posедуje kontinuiranu rampu (Rampa) koja vijuga kroz muzej, čineći putovanje u invalidskim kolicima deo arhitektonskog iskustva.
 - Multisenzorno iskustvo: Postoje "dodirne stanice" gde možete dodirnuti predmete i tkanine iz različitih kultura.
 - **4. MUCEM (Marsej)**
 - Muzej evropskih i mediteranskih kultura je dragulj pristupačnosti na jugu Francuske.
 - **Infrastruktura:** Impresivan most koji povezuje muzej sa tvrđavom Saint-Jean je u potpunosti pristupačan invalidskim kolicima.
 - **Aids:** Ima digitalne vodiče sa video zapisima i titlovima na znakovnom jeziku, kao i reljefne crteže arhitekture zgrade.
 - **Pogodnost:** Električna invalidska kolica se nude za obilazak velikih otvorenih površina.
 - **5. Cité de l'Espace (Tuluz)**
 - Ako ste zainteresovani za prostor, ovaj tematski park / muzej u Tuluzu je odličan.
 - **Pristup:** Skoro 100% eksponata (uključujući raketne modele) su dostupni.
 - **Planetarijum:** Ima sedišta za invalidska kolica i posebne slušalice za audio opis projekcija.

- **Korisne informacije o Francuskoj**
- **Oznaka "Tourisme & Handicap":** Potražite ovu oznaku u muzejima i hotelima. To je zvanična sertifikacija koja garantuje da prostor ispunjava specifične kriterijume pristupačnosti za 4 vrste invaliditeta (motorički, vizuelni, slušni, mentalni).
- **Javni prevoz u Parizu:** Dok je Pariz Metro je star i težak (samo linija 14 je 100% dostupan), svi Pariz autobusi su dostupni preko rampi.
- **"Izi.travel" aplikacija:** Uključuje nekoliko besplatnih dostupnih vodiča za francuske muzeje.

- **NEMAČKA**

Evo nekih od dostupnih muzeja koji se nalaze u Berlinu.

1. Ostrvo muzeja. Ovaj kompleks je srce kulture u Berlinu.

- **Pristup:** Svi muzeji (Altes Museum, Neues Museum, Bode-Museum, Alte Nationalgalerie) su dostupni invalidskim kolicima preko liftova i rampi.
- **James-Simon-Galerie:** Služi kao glavni ulaz i ima modernu infrastrukturu, toalete za invalide i ormariće na odgovarajućoj visini.
- **Važna napomena (2026):** Pergamonski muzej ostaje zatvoren zbog potpunog renoviranja. Međutim, izložba "Pergamonmuseum. Das Panorama" je potpuno pristupačan i nudi jedinstveno iskustvo od 360°.

Za osobe sa oštećenim vidom: Na otvorenom prostoru (Lustgarten) nalazi se bronzani taktilni model celog Muzejskog ostrva u skali od 1:450 kako bi se razumela arhitektura prostora.

- **2. Berlinische Galerie (Muzej moderne umetnosti)**

Smatra se standardom pristupačnosti:

- **Mobilnost:** Stepless ulaz, automatska vrata, i liftovi za gornje spratove. Ekspoziti i natpisi su raspoređeni tako da se mogu lako čitati iz sedećeg položaja.
- **Vizija:** Ima taktilni sistem navođenja na podu koji vodi do ključnih tačaka (šalteri, liftovi, toaleti). U ponudi su i taktilni modeli nekih projekata i vodiča na Brajevom pismu.
- **Sadržaji:** Besplatan kredit za invalidska kolica i sklopiva sedišta.

3. Nemački istorijski muzej (Deutsches Historisches Museum)

- **Zgrada Pei:** Moderno krilo je u potpunosti dostupno.

- **Sluh:** Iako zgrada nema stalne magnetne petlje svuda, možete zatražiti prenosive petlje za vrat na recepciji za korišćenje audio tura.
- **Ulaz:** Besplatan za osobu u pratnji (ako je oznaka "B" napisana na invalidskoj kartici).
- **4. Prirodnjački muzej (Museum für Naturkunde)**
- **Pristup:** Ulaz bez barijera je desno od glavnog ulaza. Muzej nudi rampe i liftove da vidite dinosauruse i kolekcije.
- **Parking:** Postoje namenska parking mesta za invalide nasuprot pristupačnog ulaza.
- **5. Muzej DDR (Muzej Nemačke Demokratske Republike)**
- **Prostor:** To je interaktivni muzej u kojem vam je dozvoljeno (i sprovedeno) da dodirnete sve.
- **Pristup:** Izložba je dostupna, ali pošto se muzej nalazi na obali reke Spree, pristup sa puta je preko veoma strme rampe.

Savet: Korisnicima invalidskih kolica savetuje se da unapred kontaktiraju kako bi koristili lakši bočni ulaz.

- **Korisno za Berlin:**
- **1. VBB Bus & Bahn:** Skoro sve U-Bahn i S-Bahn stanice imaju liftove. Njihov rad možete proveriti u realnom vremenu putem aplikacije BrokenLifts.org.
- **2. Wheelmap.org:** Globalna aplikacija (pokrenuta u Berlinu) koja u bojama (zelena, žuta, crvena) prikazuje pristupačnost svakog kafića, restorana ili muzeja u gradu.
- **3. Besplatan ulaz:** U državnim muzejima, pratnja uvek ulazi besplatno, dok je nosilac invalidske kartice ima smanjenu kartu ili je besplatan (u zavisnosti od muzeja).
- Postoje posebni programi za osobe sa oštećenjem vida, sluha ili intelektualnog uma.

ŠPANIJA

3. Barselona, Španija. Španija se smatra pionikom u Evropi u pogledu pristupačnosti, nakon što je razvila program "Turismo Accesible". Mnogi od njegovih muzeja nude ne samo rampe, već i sveobuhvatna multi-senzorna iskustva.

Ovde su najvažniji muzeji u Španiji i njihove detaljne usluge:

1. Muzej Reina Sofia (Madrid)

Dom Pikasove čuvene Guernike jedan je od najprijatnijih muzeja na svetu.

Mobilnost invaliditet: Potpuno pristupačan sa liftovima i prostranim učionicama. Ima besplatnu invalidska kolica i električni skuter pozajmljivanje (uz rezervaciju).

Vizija: Sadrži taktilne replike odabranih radova (kao što je Guernica) i vodiče na Brajevom pismu.

- **Sluh:** Postoje magnetne petlje (indukcijske petlje) na šalterima i u auditorijumima, kao i video vodiči na znakovnom jeziku.
- **Ulaz:** Besplatan za osobe sa invaliditetom i osobu u pratnji.

2. Guggenheim muzej (Bilbao)

Arhitektonsko remek-delo Franka Gehrija dizajnirano je od temelja sa univerzalnim pristupom na umu.

- **Pristup:** Na glavnim rutama uopšte nema stepenica. Liftovi su stakleni i velikih dimenzija.
- **Usluge:** Invalidska kolica i specijalna sedišta za štapove nude se besplatno.
- **Intelektualni invaliditet:** Muzej nudi "društvene priče" i materijal na jednostavnom jeziku (lako za čitanje) za bolje razumevanje eksponata.

3. Muzej Thissen-Bornemisza (Madrid)

- **Inovacija:** Ima program "Muzej za sve", koji uključuje posebne rute za osobe sa demencijom ili Alchajmerovom bolešću.
- **Senzorni pristup:** Obezbeđeni su audio opisi za osobe sa oštećenim vidom i audio pojačala za osobe sa oštećenim sluhom.
- **Radionice:** Organizuju se inkluzivne umetničke radionice gde je pristup zagaranovan svima.

4. Muzej Pikaso (Malaga)

Nalazi se u srcu Andaluzije i smešten je u renoviranoj palati iz 16. veka.

- **Infrastruktura:** Uprkos istorijskom karakteru zgrade, ona je u potpunosti prilagođena liftovima i rampama.
- **Taktilno iskustvo:** Nudi program "Dodirivanje Pikasa", sa reljefnim modelima umetnikovih dela.
- **Pratnja:** Dozvoljeni su svi psi vodiči i psi za medicinsku podršku.

5. Narodni muzej umetnosti Katalonije - MNAC (Barselona)

- **Gledanje:** Iako se nalazi na brdu Montjuic, pristup je preko pokretnih stepenica i liftova sa Placa d'Espania.
- **Specijalni sadržaji:** Ima "senzorne torbe" sa slušalicama otpornim na buku i fidget igračkama za osobe sa autizmom ili senzornim poteškoćama.

Barselona je još jedan prijateljski grad za osobe sa invaliditetom u Španiji.

Pogledajmo neka mesta kulture i pružene usluge

- **Muzej savremene umetnosti (MACBA):** Potpuno pristupačan sa rampama i velikim saobraćajnim površinama.
- **Park Guell i Sagrada Familia:** Iako su istorijski spomenici, prilagođeni su posebnim rutama za invalidska kolica.

GRČKA

Ovde su detaljne informacije o vrhunskim dostupnim muzejima u Grčkoj:

1. Muzej Akropolja (Atina)

To je najmoderniji i pristupačan muzej u zemlji, dizajniran sa najstrožim međunarodnim standardima.

- **Motorički invaliditet:** Potpuno dostupan na svim nivoima (lift, rampe). Na ulazu su dostupna besplatna invalidska kolica.
- **Sight:** Sadrži "Taktilnu rutu" – poseban program koji omogućava posetiocima da dodirnu odabrane eksponate. Vodiči na Brajevom pismu (grčki i engleski) i reljefni crteži su takođe obezbeđeni.
- **Saslušanje:** Postoje ekrani sa titlovima i mogućnost vođenog obilaska znakovnog jezika (na zahtev).
- **Ulaz:** Besplatan za osobe sa invaliditetom i osobu u pratnji uz predložene sertifikate.

2. Nacionalni arheološki muzej (Atina)

Uprkos istorijskom karakteru zgrade, napravljene su značajne intervencije koje služe svim posetiocima.

- **Pristup:** Poseban ulaz sa rampom na raskrsnici Patision i Vas. Ulice Herakliona. Svi termini su povezani liftovima.
- **Zbirka taktilnih eksponata:** Sadrži posvećenu kolekciju u kojoj osobe sa oštećenim vidom mogu palpirati originalne drevne artefakte i replike.
- **Toalet za osobe sa invaliditetom:** Uređeni sanitarni čvorovi na centralnim lokacijama.

3. Stvarni muzej (Kallithea, Atina)

To je jedan od retkih muzeja na svetu (osnovan od strane Svetionika za slepe Grčke) gde je dodir glavno čulo.

- **Usluge:** Posetioci mogu da dodirnu verne kopije najvažnijih starogrčkih skulptura (Miloška venera, Hermes iz Praksitela, itd.).

- **Višenamenski prostor:** U potpunosti je pristupačan korisnicima invalidskih kolica i nudi jedinstveno iskustvo "poznavanja" invaliditeta za širu javnost.

4. Muzej vizantijske kulture (Solun)

Jedan od najprijetnijih muzeja u Grčkoj, nagrađen od strane Saveta Evrope.

- **Infrastruktura:** Sve dvorane su na istom nivou ili povezane rampama, čineći obilazak invalidskih kolica opuštajućim.
- **Senzorni pristup:** Nudi posebne obrazovne programe za osobe sa intelektualnim teškoćama i posebne vođene ture za osobe sa oštećenjem vida.

5. Arheološki muzej u Heraklionu (Krit)

Nakon nedavne radikalne obnove, to je model za region.

- **Navigacija:** Udobni hodnici, moderni liftovi i apsolutna dostupnost svim eksponatima (Minojska civilizacija).
- **Digitalni mediji:** Nekoliko interaktivnih displeja postavljeno je na visini pogodnoj za korisnike invalidskih kolica.

6. Muzej maslinovog i grčkog maslinovog ulja (Sparta)

Pripada Pirej banke Kulturna fondacija (PIOP), koji osigurava da su svi njeni muzeji dostupni.

- **Objekti:** Ima rampe, liftove i posebne toalete.
- **Materijal:** Obezbeđen je štampani materijal na Brajevom pismu i mogućnost audio ture.

Arheološki muzej u Delfima, Delphi: Muzej je u potpunosti dostupan liftom. Za arheološko nalazište (koje je uzbrdo), postoji **specijalno električno vozilo** za prevoz invalida do Hrama Apolona (morate obavestiti Ephorate of Antiquities najmanje 7 dana unapred na 22650 82312).

Nastavljamo turneju po evropskim zemljama

NEMAČKA

Rijksmuseum (Amsterdam)

Rijksmuseum se smatra jednim od najznačajnijih muzeja za osobe sa invaliditetom na svetu.

- **Mobilnost:** Potpuno dostupna liftovima na svakom spratu. Ima prostrane dvorane i blago nagnute rampe za autonomno kretanje.
- **Oprema:** Pozajmljivanje invalidskih kolica, rolatora i sklopivih sedišta.
- **Posebni sadržaji:** Ima toalete "Changing Places" (sa presvlačenjem kreveta i dizalicom za odrasle).
- **Ulaz je besplatan:** za osobu u pratnji.

ITALIJA

- **Vatikanski muzeji (Vatikan) i Galerija Uffizi (Firenca)**

Vatikanski muzeji:

- **Prioritet:** Besplatan ulaz i pristup "Skip the line" (bez čekanja) za osobe sa invaliditetom sa stopom invaliditeta većom od 67% i njihovog pratioca.
- **Rutere:** Postoji specijalno dizajniran "bez barijera" put koji pokriva vrhunce, uključujući i Sikstinske kapele.
- **Usluge:** Besplatna invalidska kolica na recepciji (uz predodjenje lične karte).

Galleria degli Uffizi:

- **Pristup:** Posebna ulazna rampa za Via della Ninna. Liftovi vode do svih spratova.
- **Vizija:** Sadrži **taktilne staze** sa 16 replika skulptura koje posetioci mogu dodirnuti, kao i haptičke mape.

3. Španija: Muzej Prado (Madrid)

- **Mobilnost:** Poseban ulaz (Puerta de Jeronimos) sa apsolutnim prioritetom.
- **Oštećenje sluha:** Predavaonice i brojači imaju magnetne **petlje (indukcijske petlje)**. U ponudi su vodiči na znakovnom jeziku (španski).
- **Vizija:** Program "Hoi toca el Prado" uključuje reljefne prikaze poznatih slika (kao što su Velazquezove *Meninas*) za taktilno istraživanje.
- **Parking:** Mogućnost rezervacije parking mesta za osobe sa invaliditetom putem e-maila 48 sati unapred.

AUSTRIJA

Kunsthistorisches Museum (Beč)

- **Pristup:** Stepless ulazak kroz sekundarnu kapiju (Burgring 5), gde osoblje prati posetioca do lifta.
- **Programi:** Ponude "Spore ture" i lako čitljive ture za osobe sa intelektualnim teškoćama.
- **Psi vodiči:** Oni su dobrodošli u svim oblastima

ŠVAJCARSKA

- **Moderna Museet (Stokholm)**

- **Infrastruktura:** Sva vrata se automatski otvaraju i nigde u zgradi nema pragova.
- **Senzorni pristup:** Ima **štitnike za sluh (štitnike za uši)** za pozajmljivanje deci ili odraslima sa hiperakuzijom ili autizmom.
- **Vođene ture:** Mogućnost prilagođenih vođenih tura prema potrebama grupe (npr. taktilni ili znakovni jezik).

Važno: Pre posete preporučuje se da pošaljete e-poštu u odeljak "Pristupačnost" muzeja, jer mnogi nude mogućnost rezervacije invalidskih kolica ili parking mesta unapred.

DANSKA

- Danska je jedna od najnaprednijih zemalja na svetu kada je u pitanju univerzalni dizajn. U Danskoj se pristupačnost ne smatra "dodatnom pogodnošću", već osnovnim pravom, a to se ogleda u njenim muzejima.
- Evo najvažnijih dostupnih muzeja u Danskoj i njihovih usluga:
- **1. Nacionalni muzej Danske (Nationalmuseet) – Kopenhagen**
- Najvažniji muzej kulturne istorije u zemlji smešten je u palati iz 18. veka, ali je potpuno modernizovan.
- **Mobilnost:** Postoje liftovi i rampe na svim nivoima. Iako su neki podovi popločani zbog istorijskosti, postavljene su posebne trake za nesmetano kretanje invalidskih kolica.
- **Oprema:** Besplatno pozajmljivanje invalidskih kolica na ulazu (preporučuje se rezervacija putem e-pošte).
- **Ulaz:** Osoba sa invaliditetom u pratnji ulazi besplatno.
- **2. Louisiana Museum of Modern Art – Humlebæk (Near Copenhagen)**
- Smatra se jednim od najlepših muzeja na svetu, izgrađen na moru.
- **Pristup:** Uprkos činjenici da je muzej integrisan u kosi pejzaž, to je 100% pristupačan. Svuda su liftovi i specijalno dizajnirane staze do vrta skulptura.
- **Senzorni pristup:** Nudi audio ture i posebne programe za osobe sa intelektualnim teškoćama.
- **Digitalni vodič:** Ima aplikaciju koja pomaže u planiranju "put bez barijera" unutar muzeja.
- **3. ARoS muzej – Arhus**
- Jedan od najvećih muzeja umetnosti u severnoj Evropi, poznat po "Vaša dugina panorama" na svom krovu.
- **Mobilnost:** Ikona duga na krovu je u potpunosti dostupna invalidskim kolicima preko posebnog lifta. Dvorane su ogromne sa savršeno ravnim podovima.
- **Usluge:** Invalidska kolica i rolatori se nude besplatno.
- **Psi vodiči:** Dozvoljeno u svim oblastima muzeja i u restoranu.
- **4. Moesgaard Museum – Aarhus**
- Arhitektonsko remek-delo posvećeno arheologiji i etnografiji.
- **Dizajn:** Zgrada ima kosi krov prekriven travom. Postoji posebna staza koja omogućava korisnicima invalidskih kolica da se popnu na krov i uživaju u pogledu.
- **Interaktivnost:** Mnogi eksponati su multisenzorni (zvuk, miris, dodir), što čini iskustvo odličnim za osobe sa oštećenim vidom.
- **Sadržaji:** Ima prostrane toalete za invalide i niske šaltere usluga.

- **5. Den Bla Planet** (Nacionalni akvarijum) – Kastrup
- Najveći akvarijum u severnoj Evropi.
- **Navigacija:** Dizajniran je bez ikakvih koraka. Padine na rampama su veoma blage.
- **Sluh:** Ima sisteme za pojačavanje zvuka za prezentacije i hranjenje životinja.
- **Parking:** Ima mnogo parking mesta za invalide odmah pored glavnog ulaza.
- Korisni alati za Dansku:
- **Bog Adgang (Dobar pristup):** To je zvanična oznaka pristupačnosti Danske. Možete posetiti godadgang.dk veb stranicu i pronaći detaljne izveštaje (sa merenjima širine vrata, nagiba rampe, itd.) Za skoro sve muzeje u zemlji.
- **Javni prevoz:** U Kopenhagenu, metro je automatski i 100% pristupačan (sve stanice imaju lift od nivoa ulice do platforme).
- **Pratioci:** U Danskoj, "Companion Card" je široko rasprostranjena. Ako imate Evropsku invalidsku karticu, imaćete iste beneficije.
- **Savet:** Ako posetite Tivoli Gardens (istorijski vrt za razonodu), oni nude posebnu mapu "Lak pristup" koja pokazuje koje rute i koje igre su dostupne

ČEŠKA REPUBLIKA

Češka, a posebno Prag, poslednjih godina je napravila skokove u pristupačnosti. Iako je Prag grad sa mnogo kaldrme i istorijskih objekata, većina glavnih kulturnih objekata su potpuno modernizovani.

Ovde su najvažniji dostupni muzeji u Češkoj i njihove usluge:

1. Nacionalni muzej (Národní muzeum) – Prag

Impozantna zgrada na vrhu Vjenceslavovog trga nedavno je renovirana i sada je model pristupačnosti.

- **Mobilnost:** Potpuno dostupna sa liftovima koji vode do svih spratova i kupola. Ulaz za invalidska kolica je jasno označen.
- **Usluge:** Invalidska kolica su dostupna za pozajmljivanje na recepciji.
- **Ulaz:** Značajni popusti za nosioce invalidskih kartica i besplatan ulaz za osobu u pratnji (ZTP/P kartica).

2. Praška narodna galerija (Veletržní palác)

To je ogromna zgrada funkcionalističkog stila u kojoj se nalazi moderna umetnost.

- **Prostori:** Zbog svog industrijskog dizajna, ima ogromne liftove i veoma široke hodnike, što ga čini najudobnijim muzejom u Pragu za korisnike invalidskih kolica.
- **Senzorni pristup:** Nudi namenske audio ture i edukativne materijale za osobe sa oštećenjem vida.

3. Tehnički muzej (Národní technické muzeum) – Prag

Raj za automobile, vozove i ljubitelje tehnologije.

- **Pristup:** Sve izložbe, uključujući i veliku transportnu halu, dostupne su liftovima.
- **Sadržaji:** Na svakom spratu nalaze se prostrani toaleti za invalide, a muzejski restoran je takođe potpuno dostupan.

4. Muzej DOX (Centar za savremenu umetnost) – Prag

Jedan od najnaprednijih umetničkih prostora, smešten u staroj fabrici u okrugu Holešovice.

- **Dizajn:** Uprkos složenoj arhitekturi (koja uključuje čak i drveni cepelin na krovu!), Većina je dostupna.
- **Napomena:** Cepelin "Guliver" ima ograničen pristup zbog nepropusnosti, ali glavne galerije su 100% bez barijera.

5. Muzej Škoda – Mlada Boleslav (izvan Praga)

Ako se nađete izvan glavnog grada, muzej poznate automobilske industrije je lider u infrastrukturi.

- **Infrastruktura:** Moderna, ravna zgrada sa posebnim putevima, liftovima i punim pristupom svim istorijskim vozilima.

Korisne informacije o Češkoj

- **Eurokey:** U Češkoj se često koristi Eurokey sistem. To je poseban ključ koji otvara toalete za osobe sa invaliditetom i liftove na javnim mestima i stanicama. Često ga možete pozajmiti od recepcije muzeja.

- **Kretanje po Pragu:**

Metro: Većina centralnih stanica sada ima liftove (proverite simbol invalidskih kolica na mapi metroa).

- **Tramvaj:** Potražite simbol invalidskih kolica na rutama, koji označava niskopodni tramvaj.

- **Wheelmap.cz :** Veoma koristan lokalni sajt (i aplikacija) koji beleži dostupnost kafića, muzeja i atrakcija u Češkoj.

Savet: Praški dvorac (Hrad) je dostupan, ali zbog starih kaldrme, saobraćaj može biti naporan. Postoji poseban ulaz za invalidska kolica, a većina katedrala u dvorcu ima rampe.

ŠVAJCARSKA

U Švajcarskoj, pristupačnost je integrisana u svakodnevni život i kulturu. Većina muzeja su u potpunosti dostupni ("bez barijera"), dok mnogo puta nude inovativne usluge koje prevazilaze jednostavne rampe.

Ovde su najvažniji dostupni muzeji u zemlji:

1. Švajcarski muzej transporta (Verkehrshaus) – Luzern

To je najpopularniji muzej u Švajcarskoj i jedan od najpristupačnijih.

- **MovAbility:** Sadrži novo posebno iskustvo rute gde posetioci mogu da iskuse kretanje invalidskih kolica na 12 različitih površina (od asfalta do trotoara), kako bi podigli svest o preprekama u gradu.
- **Navigacija:** Sve izložbene dvorane, planetarijum i bioskop su dostupni. Postoje specijalni liftovi čak i za ulazak u istorijske vagone.
- **Sadržaji:** Besplatno pozajmljivanje invalidskih kolica i rolatora na recepciji.

2. Olimpijski muzej (Musée Olympique) – Lozana

Najsavremeniji muzej sa panoramskim pogledom na Ženevsko jezero.

- **Pristup:** Potpuno dostupan liftovima i rampama. Najbolji ulaz za osobe sa invaliditetom je Severni ulaz (Avenue de l'Elisée).
- **Vizija:** Ima dodirnu stazu sa 23 kontrolne tačke u stalnoj izložbi za osobe sa oštećenjem vida.
- **Ulaz:** Smanjena ulaznica za osobe sa invaliditetom i besplatan ulaz za osobu u pratnji.

3. CERN Science Gateway – Ženeva

Novi naučni centar CERN-a (koji je dizajnirao Renzo Piano) je model univerzalnog dizajna.

- **Pristupačnost:** Sve aktivnosti, radionice i izložbe su "prilagođene invalidskim kolicima i kolicima".
- **Senzorni pristup:** Specijalni štitnici za uši se nude za decu ili osobe sa senzornom osetljivošću, dok postoje "mirna područja" za odmor.
- **Psi vodiči:** Oni su dobrodošli u svim oblastima.

4. Kunsthaus Ciriš – Ciriš

Jedan od najvažnijih muzeja umetnosti, koji se sastoji od istorijskih i modernih zgrada.

- **Infrastruktura:** Liftovi imaju reljefne oznake na dugmadima. Dostupan je interaktivni digitalni vodič koji predlaže optimalne rute bez prepreka.
- **Oprema:** Pozajmljivanje invalidskih kolica i prenosivih sklopivih sedišta besplatno.
- **Ulaz:** Besplatan ulaz za korisnike invalidskih kolica i njihovog pratioca.

5. Narodni muzej Ciriha (Landesmuseum)

- **Tehnologija:** Muzej nudi specijalna SCEWO invalidska kolica, koja imaju mogućnost penjanja stepenicama (uz pomoć obučenog osoblja), omogućavajući pristup čak i nekoliko istorijskih prostorija koje nemaju lift.
- **Parking:** Ima parking mesta za nosioce "Plave značke" nakon rezervacije.

Korisni alati za Švajcarsku:

- **Procap Access Monitor:** Odlična baza podataka (često dostupna preko muzejskih veb stranica) koja daje detaljne informacije o širini vrata, visini toaleta i padinama rampe.
- **Aplikacija "Ginto":** Švajcarska aplikacija koja omogućava korisnicima da provere dostupnost restoranima, prodavnicama i muzejima u realnom vremenu.
- **SBB Inclusive:** Ako putujete vozom, aplikacija Švajcarske železnice (SBB) nudi audio informacije i smernice za slepe i slabovidne unutar stanica.

Nastavljajući našu turneju po Evropi, pogledajmo ostale zemlje koje se ističu po svojoj pristupačnosti, sa fokusom na Portugal, Belgija, Austrija, Švedska, Poljska i Irska.

1. Portugalija (Lisabon i Sintra)

Portugal je nagrađen za svoje napore u "Turizmu za sve".

- **Palácio Nacional da Ajuda (Lisabon):** Ima posebne liftove kako bi se izbegle stepenice na ulazu i unutra. Staze su popločane fiksnim tepisima za lakše kretanje invalidskih kolica.
- **Manastir Jeronimos (Mosteiro dos Jeronimos):** Postoji poseban ulaz za osobe sa invaliditetom sa prenosivom rampom, a ulaz je besplatan.
- **Parkues de Sintra:** Palate u Sintri (kao što su Pena i Monserrate) nude program "Sintra pristupačan", sa specijalnim električnim vozilima (vučnim uređajima) koji se prilagođavaju invalidskim kolicima za uzbrdo staze vrtova.

2. Belgija (Brisel i Antwerpen)

- **Muzej Magritte (Brisel):** Nudi program "Made to Measure" sa vođenim obilascima za osobe sa oštećenjem vida (upotreba zvukova i taktilnih replika) i video vodiče na znakovnom jeziku.
- **Autovorld (Brisel):** Jedan od najmobilnijih muzeja prilagođenih osobama sa invaliditetom, sa veoma širokim hodnicima i namenskim parking mestima ispred.
- **Muzej Plantin-Moretus (Antwerpen):** Uprkos svom istorijskom karakteru, obezbeđuje invalidska kolica, prenosiva sedišta i "magnetne petlje" na šalteru za osobe sa oštećenim sluhom.

3. Austrija (Beč)

- **Belvedere:** Svi nivoi (Gornji i Donji Belvedere) su dostupni. Muzej nudi video vodiče na međunarodnom znakovnom jeziku i posebne "dodirne ture".
- **Albertina:** Potpuno je "bez barijera". Ima liftove za sve nivoe i posebna parking mesta na zahtev.
- **Dom Museum Wien:** Izdvaja se po svojim inkluzivnim obilascima i naglasku na taktilnom kontaktu sa umetnošću.

4. Švedska (Stokholm)

- **Muzej Vasa:** Ima liftove na svim spratovima da vidi impresivan brod iz svakog ugla. Nudi komunikacione ploče za osobe sa govornim ili kognitivnim poteškoćama.
- **Historiska (Istorijski muzej):** Potpuni pristup sa liftom, automatskim vratima i posebnom "tihom sobom" za posetioce kojima je potreban odmor od buke.

5. Poljska (Varšava i Malbork)

- **POLIN (Muzej istorije poljskih Jevreja):** Jedan od najmodernijih u Evropi. Ima detaljne audio opise i taktilne grafike koje predstavljaju dokumente i arhitektonske elemente za slepe posetioce.
- **Zamak Malbork:** Uprkos tome što je srednjovekovni dvorac, postavljene su posebne platforme za podizanje i liftovi kako bi se omogućio pristup mnogim delovima tvrđave.

6. Irska (Dablin)

- **IMMA (Muzej moderne umetnosti):** Nudi "senzorne torbe" sa slušalicama otpornim na buku i fidget igračkama, kao i posebne obilaske za osobe sa demencijom.

- **Ginisovo skladište:** Iako je turistička atrakcija, smatra se standardom pristupačnosti sa posebnim "senzornim prijateljskim" satima, vodičima znakovnog jezika i punim pristupom svim nivoima.

Ovde je sveobuhvatna i do-to-date lista najvažnijih aplikacija za mobilne telefone namenjenih turistima sa invaliditetom u Evropi i svetu. Lista je sortirana prema vrsti pomoći koju nude.

Digitalni vodič: Aplikacije za turiste sa invaliditetom

1. Navigacija i pristupačnost prostora

Ove aplikacije pomažu u identifikaciji pristupačnih ruta, toaleta i interesantnih tačaka.

- **Vheelmap:** Najpopularnija aplikacija širom sveta. Omogućava korisnicima da pronađu i ocenjuju javne prostore (kafići, muzeji, stanice) na osnovu pristupačnosti invalidskim kolicima (sistem boja: zelena / žuta / crvena).
- **AccessAble:** Pruža veoma detaljne vodiče za pristup hiljadama mesta u Velikoj Britaniji i Irskoj (npr. Dimenzije lifta, osvetljenje, nivo buke).
- **Google mape (pristupačna mesta):** Omogućavanjem funkcije "Pristupačna mesta", Google prikazuje ikonu invalidskih kolica preduzećima koja su potvrdila pristup i infrastrukturu.
- **VheelMate:** Fokusira se na lociranje pristupačnih toaleta i parking mesta u više od 45 zemalja.
- **Evelity:** Aplikacija za "unutrašnju navigaciju" (kao što je zatvoreni GPS) koja vodi osobe sa svim vrstama invaliditeta kroz velike muzeje, stanice metroa i javne zgrade.

2. Vizija Podrška

Aplikacije koje koriste kameru i veštačku inteligenciju da "opišu" okruženje.

- **Budi moje oči:** Povezuje slepe korisnike sa volonterima putem video poziva. Volonter može pročitati znak na aerodromu ili pomoći da se orijentišu na novi grad.
- **Seeing AI (Microsoft):** Koristi kameru za izgovaranje tekstova (menija, znakova), identifikaciju lica, objekata i vrednosti novčanica.
- **Lazarillo:** Posebna navigaciona aplikacija za osobe sa oštećenim vidom koja daje audio uputstva o tome šta je u blizini (npr. "na 20 metara postoji autobuska stanica").

- RightHear: Pretvara javne prostore u "pristupačne zone" davanjem glasovnih uputstava putem senzora (Bluetooth svetionici).

KSNUMKS. Podrška za sluh i komunikaciju

Aplikacije koje pretvaraju govor u tekst ili pomažu u tumačenju.

- Live Transcribe (Google): Pretvara govor turističkog vodiča ili zaposlenog u tekst na ekranu mobilnog telefona u realnom vremenu.
- RogerVoice: Omogućava gluvim osobama da telefoniraju (npr. da rezervišu hotel), pretvarajući glas sagovornika u tekst.
- Spread the Sign: Najveći svetski rečnik znakovnog jezika, koristan za komunikaciju u različitim zemljama.

4. Specijalizovane lokalne aplikacije (Evropa)

- Ginto (Švajcarska): Detaljan zapis o pristupačnosti za celu Švajcarsku.
- God Adgang (Danska): Danska zvanična aplikacija za sertifikaciju pristupačnosti mesta.
- TUR4all (Španija): Ultimativni turistički vodič za pristupačne hotele i atrakcije u Španiji.
- Pomoć putnicima (Velika Britanija): Da rezervišete pomoć (npr. rampe) na železničkim stanicama.

5. Podrška za autizam i intelektualne teškoće

- MagnusCards: Koristi digitalne kartice sa uputstvima korak po korak za društvene situacije (npr. "kako koristiti aerodrom" ili "kako naručiti u restoranu").
- Autism Village: Aplikacija u stilu TripAdvisor-a, gde roditelji i ljudi iz autističnog spektra ocenjuju mesta (muzeji, restorani) na osnovu toga koliko su prijateljski raspoloženi (nivo buke, ljudi, itd.).

Savet za putnika:

Pre svakog putovanja, preporučuje se da proverite zvanične sajtove javnog prevoza odredišnog grada (npr. RATP za Pariz, BVG za Berlin), jer većina sada ima filtere za "rute bez barijera".

Rezime korisnih saveta:

1. **Companion Ulaznice:** U većini ovih zemalja (posebno Švedska, Irska, i Austrija), pratilac ulazi potpuno besplatno.

2. **Opciono Rezervacija:** Za usluge kao što su iznajmljivanje invalidskih kolica ili korišćenje parking mesta, e-mail 24-48 sati pre posete obezbeđuje najbolju uslugu.

Savet: U Švajcarskoj je koncept pratnje veoma jak. U skoro svim muzejima, ako imate potvrdu o invalidnosti, vaša pratnja će ući besplatno.